Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2017-01491

EUE Holm Mikko(UM), Nissilä Rami(UM), Peltola Janne(UM)

29.05.2017

Asia
Kilpailukykyneuvosto 29.-30.05.2017

Kokous
Kilpailukykyneuvosto 29.05.2017 - 30.05.2017

Kilpailukykyneuvoston sisämarkkinat ja teollisuus -osuudessa hyväksyttiin jäsenvaltioiden yhteinen näkemys kolmesta lainsäädäntöehdotuksesta; teknistä harmonisaatiota koskeva (1) moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntä sekä palveluiden sisämarkkinoita syventävät (2) säänneltyjä ammatteja koskevan suhteellisuusarviointi ja (3) ilmoitusmenettely. Suomi tuki puheenjohtajan ehdotusta kussakin ehdotuksessa.

Lisäksi ministerit kävivät näkemystenvaihdon digitaalisen sisämarkkinastrategian ja sisämarkkinastrategian edistymisestä sekä EU:n kilpailukyvystä arvoketjujen näkökulmasta ja EU:n teollisuuspolitiikan tulevaisuudesta. Komissio informoi neuvostoa myös kuluttajansuojalainsäädännön toimivuustarkastelun tuloksista. Puheenjohtaja informoi neuvostoa yritysten luovutusta käsittelevän konferenssin tuloksista.

Muissa asioissa ministerit ottivat vastaan puheenjohtajavaltion tiedotuksen Marrakeshin sopimuksen täytäntöönpanosta ja siihen liittyvistä lainsäädäntöehdotuksista saavutetusta sovusta, yhtenäispatentin valmistelutilanteesta, kilpailuviranomaisten yhteistyön tehostamista koskevasta direktiiviehdotuksesta sekä Viron tulevan EU-puheenjohtajuuskauden ohjelmasta.

Työlounaalla ministerit keskustelivat teollisuuden digitalisaatiosta.

Kilpailukykyneuvoston avaruusosuudessa hyväksyttiin neuvoston päätelmät Euroopan avaruusstrategiasta. Ministerit kävivät myös keskustelun Euroopan avaruusstrategian täytäntöönpanosta.

Muissa asioissa ministerit ottivat tiedoksi komission tiedotusasian Sentinel-2B -satelliitin tuottamista kuvista ja Viron valtuuskunnan tiedotusasian Viron tulevan EU-puheenjohtajuuskauden ohjelmasta.

Kilpailukykyneuvoston tutkimusosuudessa ministerit hyväksyivät neuvoston päätelmät tutkimuksen ja innovoinnin seuranta- ja raportointijärjestelmän yksinkertaistamisesta. Neuvosto kävi myös keskustelun teemasta

julkisrahoitteisen tutkimuksen ja innovoinnin taloudelliset perusteet ja sen vaikutukset.

Muissa asioissa neuvosto otti tiedoksi komission tiedotusasian käsiteltävänä olevasta säädösehdotuksesta unionin osallistumisesta useiden jäsenvaltioiden yhdessä käynnistämään Välimeren alueen tutkimus- ja innovaatiokumppanuuteen (PRIMA), komission ilmoitusasian avoimesta tieteestä, Ruotsin valtuuskunnan tiedotusasian Euroopan spallaatiolähteestä (ESS), sekä Viron valtuuskunnan tiedotusasian Viron tulevasta EU-puheenjohtajuuskauden ohjelmasta.

Työlounaalla ministerit keskustelivat Euroopan innovaationeuvoston (European Innovation Council, EIC) valmistelusta.

MAANANTAI 29. TOUKOKUUTA 2017 (klo 9.30)

1. **Esityslistan hyväksyminen**

   Hyväksyttiin esityslista ehdotetun mukaisena.

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

2. **A-kohtien luettelon hyväksyminen 9529/17 PTS A 41**

   Hyväksyttiin lainsäädäntöehdotukset luettelon mukaisina. AT pidättäytyi luettelon 1. kohdassa.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. **A-kohtien luettelon hyväksyminen 9530/17 PTS A 42**

   Hyväksyttiin muut kuin lainsäädäntöasiat luettelon mukaisina. SE jätti lausuman 15. kohtaan.

SISÄMARKKINAT JA TEOLLISUUS

4. **Kilpailukykytilanteen tarkistaminen: Reaalitalouden tilanne**

   Komissio (komissaari Bieńkowska) esitteli asian. Komissio nosti esiin, kuinka taloudellinen toiminta on muuttunut globalisaation myötä – 1900-luvulla valtiot erikoistuivat tiettyjen tuotteiden valmistamiseen tai palveluiden tuottamiseen, kun taas 2000-luvulla valtiot ovat erikoistuneet tiettyihin tehtäviin tai toimintoihin. Globalisaation myötä arvoketjut ovat siis muuttuneet. Komission nosti analyysistaan esiin palveluiden entistä merkittävämmän roolin ulkomaankauppaluvuissa (mittarina arvonlisä) sekä sen, että pk-yritysten epäsuoran viennin määrä arvoketjuissa on huomattavasti suurempi kuin kuvitellaan. Lisäksi komissio toi esille palveluiden sääntelyn negatiiviset heijastusvaikutukset (spillover) sekä sen, että tuonti on arvoketjuissa yhtä tärkeässä roolissa kuin vienti.

   Reilu puolet jäsenvaltioista (16) käytti puheenvuoron. Komission selvitystä arvoketjuista kiiteltiin monelta osin; on tärkeää analysoida EU:n asemaa kansainvälisissä arvoketjuissa. Keskustelussa nousi esille sääntelyn ja politiikkatoimien vaikutukset niin teollisuuteen kuin

palveluihin. Usea jäsenvaltio mainitsi myös tarpeen yritysten (erit. teollisuuden) rahoitukselle sekä kauppasopimusten ex ante- ja ex post -analysoinnin.

Suomi korosti sisämarkkinoiden avoimuutta innovaatioille, uusille liiketoimintamalleille sekä digitaaliselle taloudelle. Sääntelyn ja politiikkatoimien osalta on huomioitava, että yrityksillä on mahdollisuus kasvaa Euroopassa ja kilpailla maailmanlaajuisesti. Myös kokeiluille on jätettävä tilaa välttämällä liiallista sääntelyä. Suomi mainitsi myös VNK:n teettämän selvityksen Suomen asemasta kansainvälisissä arvoketjuissa. Selvityksen mukaan suurin osa Suomen ulkomaankaupasta on välituotteita ja -palveluita.

Komissio kiitti keskustelusta ja tuesta työlleen, jota se tulee jatkamaan. Sääntelystä komissio totesi, että sillä on toki oma roolinsa paremman sääntelyn suhteen, mutta työtä on jatkettava myös kansallisella tasolla.

<u>Lainsäädäntökäsittelyt</u>
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

5. **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (ensimmäinen käsittely)**

   Kilpailukykyneuvosto hyväksyi jäsenvaltioiden yhteisen kannan puheenjohtajamaa Maltan ehdotuksen mukaisena.

   Ehdotuksen tarkoituksena on tarkistaa moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntään sovellettavaa lainsäädäntökehystä. Kun ajoneuvo tai komponentti hyväksytään yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, sen käyttöönotto tulee sallia koko EU:n alueella. Ehdotuksen tavoitteena on myös ajoneuvojen ja komponenttien riippumaton markkinoille saattaminen. PJ totesi, että on erittäin tärkeää huolehtia teknisestä harmonisaatiosta, jotta voidaan luoda uskottavuutta eurooppalaiselle tyyppihyväksynnälle. PJ:n ehdotus on toki hyvinkin erilainen kuin komission ehdotus, mutta se on kompromissi.

   Komissio (komissaari Bieńkowska) totesi olevansa erittäin tyytyväinen, että ehdotus on nyt käsittelyssä. Komissio mainitsi kolme elementtiä, jotka olisivat voineet olla kunniahimoisempia ja joihin EP kiinnittänee huomiota kolmikantaneuvotteluissa; tarkastettavien ajoneuvojen lukumäärä kussakin jäsenvaltiossa, tyyppihyväksynnän automaattinen raukeaminen ei ole mukana ja CO2-päästöjen sääntely pois tekstistä.

   Noin puolet jäsenvaltioista (14) käytti puheenvuoron. Usea jäsenvaltio painotti ehdotuksen parantavan tyyppihyväksynnän nykytilaa ja yhtenäistävän sisämarkkinoiden sääntöjä. Muutama jäsenvaltio nosti esiin ehdotuksen mukanaan tuoman hallinnollisen taakan lisääntymisen.

6. **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uuden ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista (ensimmäinen käsittely)**

   Kilpailukykyneuvosto hyväksyi jäsenvaltioiden yhteisen kannan puheenjohtajamaa Maltan ehdotuksen mukaisena.

   Ehdotus täydentää ammattipätevyysdirektiivin 2005/36/EY säännöksiä ja luo oikeudellisen kehyksen suhteellisuusarviointien tekemiseksi ennen säänneltyihin ammatteihin pääsyä tai

niiden harjoittamista rajoittavien säädösten käyttöönottoa tai muuttamista. PJ totesi ehdotuksen viimeisempien muutosten olevan lähinnä teknisiä, joilla tarkoitus helpottaa muutaman jäsenvaltion tilannetta.

Komissio (komissaari Bieńkowska) totesi, että ehdotus on tärkeä palveluiden sisämarkkinoiden kehittämisessä ja on tyytyväinen, että se on hyväksyttävänä nyt. Pöydällä olevaan ehdotukseen komissio ei toivonut enempää muutoksia.

Ehdotus hyväksyttiin ilman keskustelua.

7. **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla annetun direktiivin 2006/123/EY täytäntöönpanosta, palveluihin liittyviä lupajärjestelmiä ja vaatimuksia koskevasta ilmoitusmenettelystä sekä direktiivin 2006/123/EY ja hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (ensimmäinen käsittely)**

Kilpailukykyneuvosto hyväksyi jäsenvaltioiden yhteisen kannan puheenjohtajamaa Maltan ehdotuksen mukaisena.

Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa palveludirektiivin toimeenpanoa kehittämällä palveludirektiiviin jo nyt sisältyvää ilmoitusmenettelyä. Tavoitteena on varmistaa, että jäsenvaltioiden lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, joilla otetaan käyttöön palveludirektiivin soveltamisalaan kuuluvia lupajärjestelmiä tai tiettyjä vaatimuksia, ovat palveludirektiivin mukaisia. PJ totesi ymmärtävänsä ehdotuksen ongelmat mutta toivoi, että jäsenvaltiot hyväksyisivät yleisnäkemyksen.

Komissio (komissaari Bieńkowska) totesi, että kuten edellinen suhteellisuusarviointi on tämäkin ehdotus tärkeä palveluiden sisämarkkinoiden kehittämiseksi. Komissio toivoi, että yleisnäkemys hyväksytään ehdotuksen mukaisena.

Lähes kaikki jäsenvaltiot (24) käyttivät puheenvuoron. Suurin osa nosti esiin sen, että ehdotus on ”vesittynyt” neuvoston käsittelyn aikana, eikä enää tuo sellaista lisäarvoa palveluiden sisämarkkinoiden kehittämiseksi kuin alkuperäinen ehdotus.

Myös Suomi kannatti PJ ehdotusta sellaisenaan ja jakoi näkemyksen, jonka mukaan sekä tämä että edellinen suhteellisuusarviointi kehittävät palveluiden sisämarkkinoita, vaikkakin pienin askelin.

<u>Muut kuin lainsäädäntöasiat</u>

8. **Digitaalisten sisämarkkinoiden strategian ja sisämarkkinastrategian täytäntöönpanon edistymisen arviointi**

Komissio (*varapuheenjohtaja Ansip ja komissaari Bieńkowska*) antoi tilannekuvan digitaalisen sisämarkkinastrategian ja sisämarkkinastrategian toimenpiteiden edistymisestä. Digitaalisten sisämarkkinoiden osalta komissio (*Ansip*) viittaisi 10.5. julkaisemaansa väliarvioon, jossa se nostaa yhdeksi keskeiseksi jatkotoimien kohteeksi sähköiset alustat. Alustojen osalta komissio pyrkii tulevilla toimillaan varmistamaan reilut ja kestävät toimintaedellytykset. Alustojen lisäksi komission huomion kohteena tulevat jatkossa olemaan mm. datatalous ja datan vapaa liikkuvuus, kyberturvallisuus, teollisuuden digitalisaatio, julkisen hallinnon modernisaatio sekä ns. eHealth. Komissio nosti erityisesti esiin myös kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön digitalisaation alalla.

Sisämarkkinastrategian ehdotuksista yli puolet on komission (*Bieńkowska*) mukaan annettu. Komissio toivoo, että annettuja ehdotuksia käsiteltäisiin neuvostossa ripeämmin, ja että tulevat puheenjohtajamaat allokoisivat resursseja ehdotusten käsittelylle. Komissio nosti erityisesti esiin 2.5.2017 antamansa ehdotuksen, jonka perusteella se voisi erityistapauksissa suoraan hankkia tietoja yrityksiltä, mikäli tietyt edellytykset täyttyvät. Komissio painotti, että ehdotuksen tavoitteena ei ole luoda rangaistusmenettelyä eikä rasittaa yhtiöitä enempää kuin on välttämätöntä. Komissio myös painotti, että kaikkea saatua tietoa käsitellään luottamuksellisesti.

Lähes kaikki jäsenvaltiot käyttivät puheenvuoron. Suomi korosti puheenvuorossaan erityisesti sitä, että palvelujen sisämarkkinoihin on kiinnitettävä enemmän huomiota. Suomi myös painotti sitä, että uusia teknologioita olisi otettava laajemmin huomioon. Suomi korosti, että myös puhtaasti kansallisilla toimenpiteillä voi olla sisämarkkinoita syventävä merkitys. Suomi viestitti, että uuden sääntelyn suhteen on oltava harkitseva, esimerkiksi alustojen osalta.

Muissa puheenvuoroissa nostettiin esiin samoja teemoja. Monet painottivat datan vapaan liikkuvuuden turvaamisen merkitystä edellytyksenä useille muille toimenpiteille ja markkinoiden kasvattamiselle. Samoin kyberturvallisuus nähtiin tärkeäksi. Sisämarkkinoille perinteisesti myönteisemmin suhtautuvat jäsenvaltiot korostivat Suomen tavoin palvelujen sisämarkkinoiden syventämisen merkitystä sekä nopeaa etenemistä käsittelyssä olevien ehdotuksen osalta. Yksittäisissä puheenvuoroissa mainittiin kehitystoimenpiteiden prioriteetteina lisäksi mm. standardisoinnin lisääminen ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen vahvistaminen.

Tulevan EU-puheenjohtajamaa Viron keskeisin teema tulee olemaan digitaalisuus. Viro kertoi haluavansa lisätä käyttäjänäkökulmaa ja on tässä tarkoituksessa lanseerannut "single market as a service" –näkökulman. Sisämarkkinoiden kehittämisessä tärkeää on aikaa kestävä sääntely, joka nousi esiin myös muutamissa muissa puheenvuoroissa.

9. Teollisuuspolitiikka Euroopassa

a) Euroopan unionin teollisuuspolitiikan tulevaisuus

b) Ehdotus neuvoston päätelmiksi "EU:n tuleva teollisuuspoliittinen strategia"

Hyväksyttiin neuvoston päätelmät ja käytiin näkemystenvaihto eurooppalaisen teollisuuspolitiikan tulevaisuudesta.

Komissio (komissaari *Bieńkowska*) totesi, että neuvoston päätelmät sisältävät sinänsä oikeita asioita. Komissio ymmärtää, että teollisuuspolitiikka kaipaa näkyvyyttä. Komissio luetteli viimeaikaisia toimiaan, esimerkiksi "teollisuuspäivä". Keskeisiä huomionkohteita teollisuuspolitiikassa komissiolle ovat 1) taitojen (skills) varmistaminen, 2) alueelliset näkökohdat huomioiva lähestymistapa sekä 3) teknologian mukanaan tuomien etujen levittäminen.

FR totesi, että tarvitaan oikea politiikkaohjelma, joka huomioi kauppa- ja teollisuuspolitiikan yhteneväisyydet, turvaa teollisuuden perusteet sekä suojaa strategista teollisuutta.

Lähes kaikki jäsenvaltiot (25) käyttivät puheenvuoron. Keskustelussa nousi esille se, että vaikka komissio on huomioinut teollisuuden kaikissa politiikkasektoreissaan (mainstreaming), niin se ei välttämättä ole tarpeeksi teollisuuden kilpailukyvyn edistämiseksi ja siksi tarvitaan oikea teollisuuspoliittinen ohjelma strategisen vision kera, jonka lähtökohta on teollisuuden kilpailukyvyn edistäminen. Teollisuuden kilpailukyvyn pitää olla komission lähtökohta

kaikissa politiikkatoimissaan – erityisesti ilmasto-, energia ja ympäristösektoreilla. Yleisesti komission toivottiinkin välttävän teollisuutta rajoittavaa regulaatiota. Teollisuuspolitiikan horisontaalista lähestymistapaa korostettiin lähes kaikkien toimesta, mutta myös sitä, että sektorikohtaisille toimille voi olla tarvetta. Kauppasopimuksista todettiin, että niiden pitää luoda tasapuoliset olosuhteet ja siksi niiden analysointia tarvitaan. Osaavan työvoiman tarve tunnistettiin monessa puheenvuorossa ja (ammatti)taitoihin sijoittaminen olisi nähtävä strategisena investointina. Lisäksi teollisuuden digitalisaatio, rahoituksen tarve ja panostus innovaatioon nousivat esiin. Muutama jäsenvaltio nosti puheenvuorossaan esiin teollisuuden modernisoinnin.

Suomi korosti puheenvuorossaan, että EU:n teollisuuspolitiikan tulisi lähtökohtaisesti perustua horisontaaliseen lähestymistapaan. Suomi tukee ”älykkääseen, puhtaaseen ja innovatiiviseen” eurooppalaiseen teollisuuteen tähtäävää kokonaisvaltaista politiikkaa – niin valmistavan teollisuuden kuin palvelujenkin osalta. Suomi totesi, että bio- ja kiertotalous sekä digitalisaatio ovat läpileikkaavia teemoja, jotka tarjoavat merkittäviä kasvumahdollisuuksia eurooppalaisille yrityksille. Suomi nosti esiin sen, että toimintaympäristö edistää uusien teknologioiden käyttöönottoa, minkä vuoksi alustatalouteen liittyvän sääntelyn luomista on syytä harkita. Lisäksi Suomi korosti, että EU:n biotalousstrategia on päivitettävä sekä EU:n rahoitusinstrumenttien uudistamisen tarvetta.

Komissio (komissaari Bieńkowska) kiitti hyvästä keskustelusta ja totesi, että nyt ainakin tiedämme, että olemme kaikki teollisuuden ystäviä. Uuden teollisuuspolitiikkastrategian valmistelun suhteen komissio totesi, että keskusteluita sen tiimoilta käydään lisään komission sisällä.

10. Liiketoiminnan luovutus
= Yritysten luovutusta käsittelevän konferenssin tulokset (Malta, 17. maaliskuuta 2017)

PJ esitti Maltalla 17.3.2017 pidetyn omistajanvaihdoksia koskevan konferenssin tuloksia. Konferenssin tavoitteena oli tuoda esiin yritysten omistajanvaihdosten merkitystä osana eurooppalaisen elinkeinoelämän kehittämistä. Lisäksi konferenssissa esiteltiin hyviä käytänteitä ja ajatuksia askelmerkeistä teeman osalta eteenpäin. PJ totesi, että omistajanvaihdosten edistämiseksi tarvitaan nopeasti toimenpiteitä. Komission ”Start up, scale up” -aloitteessa on hyviä ehdotuksia asian tiimoilta ja niitä pitäisikin toteuttaa. Lisäksi EU-tason asiantuntijatyöryhmä olisi perustettava edistämään koherentteja liiketoiminnan luovutukseen liittyviä politiikkatoimenpiteitä sekä hyvien käytänteiden jakamista.

Komissio (komissaari Bieńkowska) totesi myös ”Start up, scale up” -aloitteen ehdotukset sekä mainitsi, että vuonna 2016 asian tiimoilta päätettiin kolme hanketta, joiden tulosten tiedonvälittäminen on tarpeen. Lisäksi komissio mainitsi, että Enterprise Europe Network on aktiivisesti mukana tässä teemassa, joten sen tiimoilla on mahdollisuus luoda yhteisiä tilaisuuksia esim. kansallisten toimenpiteiden esittelemiseksi.

11. EU:n kuluttajansuoja- ja markkinointilainsäädännön toimivuustarkastus

Komissio (*komissaari Jourova*) esitteli toimivuustarkastelun 23.5.2017 julkaistuja tuloksia. Komission aikoo ryhtyä toimivuustarkastelun perusteella jatkotoimiin, joita ovat: **1)** sääntelyn parempi täytäntöönpanoa (enforcement), **2)** kuluttajien ja toiminnanharjoittajien tietoisuuden lisäämistä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan (awareness) sekä **3)** kohdennetut lainsäädäntötoimet.

Muutama jäsenvaltio käytti puheenvuoron. Osa (mm. FR ja DE) katsoi, että lainsäädäntöehdotusten ei tule olla täysharmonisoivia. Osa (mm. CZ, SK ja HU) taas katsoi, että täysharmonisoinnilla kehitetään kuluttajansuojaa parhaiten. Useammassa puheenvuorossa nousi esiin digitaalisuuden huomioiminen. Muutama jäsenvaltio nosti esiin ns. kahden laadun elintarvikkeiden (dual quality foodstuff) ongelman.

Komissio korosti lopuksi, että täysharmonisaatio ei voi edetä suojan tason kustannuksella. Toimivuustarkastelussa keskiössä on ollut sen arviointi, ovatko nykysäännökset aikaan ja tarkoitukseensa sopivia. Ilmiö kahden laadun elintarvikkeista tarvitsee komission mukaan vielä jatkoarviointia ennen kuin mihinkään toimiin ryhdytään.

Muut asiat

12. a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset: (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

i) Marrakeshin sopimuksen täytäntöönpano (ensimmäinen käsittely)

a) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen teosten ja muun aineiston tietyistä sallituista käytöistä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi sekä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY muuttamisesta

b) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston esteettömien kappaleiden rajatylittävästä vaihdosta unionin ja kolmansien maiden välillä sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi

Puheenjohtaja selosti ehdotusten sisältöä. Neuvottelutulos molemmista ehdotuksista on saavutettu 10.5.2017 pidetyssä kolmikantaneuvottelussa. Jäsenvaltiot eivät käyttäneet puheenvuoroja.

Komissio (*varapuheenjohtaja Ansip*) kiitti jäsenvaltioita ja puheenjohtajamaata siitä, että neuvottelutulos on vihdoin saavutettu. KOM viittasi neuvotteluiden vaikeimpiin kohtiin (resitaali 11) mutta oli tyytyväinen lopputulokseen.

ii) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten täytäntöönpanovalmiuksien parantamiseksi ja sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi

Komissio (*komissaari Vestager*) esitteli ehdotuksen antamisen taustalla olleita syitä sekä ehdotuksen sisällön. Ehdotuksen keskeiset osat koskevat digitaalisessa muodossa olevien todisteiden hankintaa, rikkomuksista määrättävien sakkojen riittävän tasoa, toimivaltaa periä määrättyjä sakkoja koko EU:n alueelta, toimivaltaisen viranomaisen riittäviä resursseja sekä lievempää kohtelua. Komissio korosti, että ehdotuksen valmistelussa on kiinnitetty voimakkaasti huomiota perusoikeuksien toteutumiseen. Komission tavoitteena on, että lopullinen sopu ehdotuksesta syntyisi vuoden 2018 aikana.

Jäsenvaltiot eivät käyttäneet puheenvuoroja.

b) Yhtenäinen patentti ja yhdistetty patenttituomioistuin
= Puheenjohtajavaltion sekä Belgian, Luxemburgin ja Ruotsin valtuuskuntien tiedotusasia

Valtuuskunnat esittelivät asian. Valtuuskunnat korostivat yhtenäisen patenttiruojan nopean voimaantulon merkitystä eurooppalaiselle teollisuudelle. Yhtenäisen patenttisuojan valmisteluun on satsattu huomattavasti ja valtuuskuntien mukaan on valitettavaa, että osa keskeisistä ratifioinneista puuttuu edelleen.

Komissio (*komissaari Bieńkowska*) painotti nopean voimaantulon merkitystä ja kehotti niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet tekemään sen nopeasti ja liittymään lisäprotokollaan valmisteluiden saattamiseksi päätökseen nopeasti.

Eräät valtuuskunnat (mm. DE, HU, LV, EE) kertoivat kansallisen ratifiointiprosessinsa etenemisestä. Lyhyessä keskustelussa nousi myös esiin näkemys, että yhtenäispatentissa voi olla mukana vain Euroopan unionin jäsenvaltio.

c) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
= Viron valtuuskunnan tiedotusasia

Virolle tärkeitä periaatteita ovat tasapaino ja synergia. Viro haluaa kaudellaan edistää avointa ja innovatiivista eurooppalaista taloutta sekä digitaalisuutta ja datan vapaata liikkuvuutta. Viro näkee datan vapaan liikkuvuuden viidentenä vapautena.

Kilpailukykyneuvoston vastuualueella keskeisimpiä toimenpide-ehdotuksia Virolle ovat sähköinen palvelukortti, sähköinen palveluväylä, tekijänoikeuspaketti, kilpailuviranomaisten yhteistyödirektiivi sekä teollisuuspolitiikka.

Viron kaudella kilpailukykyneuvosto kokoontuu 17.10. (mahd.) sekä 30.11.. Lisäksi Viro järjestää epävirallisen kilpailukykyneuvoston yhdessä epävirallisen teleneuvoston kanssa 17.–18.7.2017.

TYÖLOUNAS

Työlounaalla ministerit keskustelivat teollisuuden digitalisaatiosta.

TIISTAI 30. TOUKOKUUTA 2017 (klo 10.00)

Muut kuin lainsäädäntöasiat

AVARUUS

13. Euroopan avaruusstrategia

a) Euroopan avaruusstrategian täytäntöönpano

Neuvosto keskusteli Euroopan avaruusstrategian toimeenpanosta.

Komission puheenvuoron käytti avaruusasioista vastaava komissaari Elzbieta Bienkowska. Avaruus on selkeä prioriteetti Junckerin komissiolle. Komissio tukee neuvoston päätelmiä. EU tarvitsee kilpailukykyisen ja menestyksekkään avaruussektorin. 2018 tulee olemaan toiminnan vuosi. Tarvitaan toimiva infrastruktuuri, Kopernikus on tästä jo hyvä esimerkki. Monet tahot käyttävät sen tuottamaa dataa. Galileo toimii paremmin kuin osattiin toivoa ja uusia laukaisuja on suunnitteilla. Tavoitteena on, että Galileo on täysin toimintakunnossa v. 2020.

Suunnitteilla on lainsäädäntöehdotus GovSatCom-aloitteesta, jonka osalta vaikutusarviointeja on jo tehty. SST-aloite etenee myös ja vaikutustenarviointi on käynnistymässä. Komissio korostaa itsenäistä pääsyä avaruuteen. Yhteistyön edelleen tiivistäminen EU:n, ESA:n ja niiden jäsenvaltioiden kanssa on edelleen tärkeää. Syksyllä 2017 julkaistaan puolivälinarvioinnit Galileo- ja Kopernikus-ohjelmista. Taloudelliset resurssit avaruuspolitiikan toteuttamiseksi on varmistettava.

Käydyssä keskustelussa jäsenvaltioiden valtuuskuntien puheenvuoroissa korostuivat erityisesti lippulaivahankkeiden Galileon ja Kopernikuksen toiminnan varmistaminen ja niistä saatavan hyödyn maksimoiminen. Yhtä lailla keskeiseksi teemaksi nousi myös pk-yritysten toimintaedellytysten parantaminen, joka liittyy elimellisesti keskustelun kolmanteen pääteemaan avaruudesta saatavan datan hyväksikäyttöön. Neljäntenä tärkeimpänä teemana jäsenvaltiot nostivat esiin sujuvan yhteistyön EU:n, ESA:n, jäsenvaltioiden ja kansainvälisten kumppaneiden välillä. EU:n nuorimmat jäsenvaltiot mainitsivat puheenvuoroissaan myös kapasiteetin (osaaminen ja inhimillinen pääoma) kasvattamisen.

Suomi nosti puheenvuorossaan esiin kilpailukyvyn ja pk-yritysten edellytysten parantamisen ja tarpeen tiiviille yhteistyölle toimijoiden välillä. Suomi painotti myös mahdollisuuksien luomista kaiken kokoisten toimijoiden osallistumiselle avaruussektorin toimiin ja nosti esiin uuden avaruuden (New Space) käsitteen. Suomi muistutti myös Galileo- ja EGNOS-ohjelmien katvealueiden ongelmista EU:n reuna-alueilla ja peräänkuulutti pitkäjänteistä rahoitus t&k&i-toimiin avaruussektorilla.

Kommenttipuheenvuorossaan komissio kiitti jäsenmaita tuesta aloitteilleen ja muistutti, että avaruus on yksi nopeimmin kasvavista liiketoimintasektoreista. On luotava oikeat olosuhteet kehityksen mahdollistamiseksi ja pystyttävä luomaan uusia markkinoita avaruusdataa hyödyntäen. Komissiolla ei ole aikomusta kaapata ESA:lta valtaa mutta se aikoo käyttää omaa kompetenssiaan yhteistyössä jäsenvaltioiden, ESA:n ja teollisuuden kanssa. Kompetenssit ja työnjako ovat selvät. Suuria haasteita on edessä, nyt on lopetettava keskustelu instituutioiden välisestä taistelusta.

b) Ehdotus neuvoston päätelmiksi "Avaruusstrategia Euroopalle"

Neuvosto hyväksyi päätelmät Euroopan avaruusstrategiasta keskustelutta asiakirjan 9168/17 mukaisesti.

TUTKIMUS

14. Ehdotus neuvoston päätelmiksi tutkimuksen ja innovoinnin seuranta- ja raportointijärjestelmän yksinkertaistamisesta

Komission puheenvuoron käytti tutkimuksesta ja innovoinnista vastaava komissaari Carlos Moedas. Aihe sopii hyvin Junckerin komission metateemaan paremmasta sääntelystä. Suunnitelmana on, että komissio pyytää jäsenvaltioilta jatkossa tietoja vain viiteen raporttiin, joista kolme raporttia laaditaan vain joka toinen vuosi. Jatkossa keskitytään kolmeen pääkategoriaan, jotka ovat suorituskyky, politiikat ja ranking-listaukset. Päällekkäisyyksiä ei tule enää olemaan. Komissio on sitoutunut uudistukseen ja toivoo sitoutumista myös jäsenvaltioilta.

Neuvosto hyväksyi päätelmät tutkimus- ja innovaatiotoiminnan seurannan ja raportoinnin virtaviivaistamisesta asiakirjan 9267/17 mukaisesti.

15. Julkisrahoitteisen tutkimuksen ja innovoinnin taloudelliset perusteet ja sen vaikutukset

Neuvosto kävi keskustelun julkisen tutkimus- ja innovaatiorahoituksen (t&i-rahoitus) taloudellisista perusteista ja sen vaikuttavuudesta.

Komission puheenvuoron käytti tutkimuksesta ja innovoinnista vastaava komissaari Carlos Moedas. T&i-investoinneissa ei ole kysymys ainoastaan markkinoiden epäonnistumisen korjaamisesta. Julkisen sektorin tulee näyttää politiikan ja toiminnan suuntaa investointipäätöksillään.

Käydyssä keskustelussa useat valtuuskunnat nostivat esille t&i-ekosysteemin käsitteen ja tällaisten ekosysteemien luomisen merkityksen. Puheenvuoroissa toistuivat usein myös huippulaadun ja koko koulutusketjun ja inhimillisen pääoman merkitys. Tärkeimpien asioiden joukkoon valtuuskunnat nostivat myös verohelpotukset ja valtiotuet. Hajamainintoja saivat digitaalisuus ja avoimuus, julkisen ja yksityisen sektorin väliset kumppanuudet sekä Eurooppalaisen tutkimusalueen kehittäminen.

Suomi painotti puheenvuorossaan, että t&i on taloudellisen suorituskyvyn ja kasvun ajuri sekä yhteiskuntaa uudistava tekijä. Puheenvuoron pääteema oli ekosysteeminen ajattelu. Yhteisen tavoitteen taakse on saatava laaja rintama toimijoita yliopistoista, tutkimuslaitoksista ja elinkeinoelämästä. Puheenvuoron lopuksi Suomi totesi vielä, että investoinnit t&i-toimintaan ovat välttämättömiä ja huonoin ratkaisu päättäjiltä olisi olla investoimatta tutkimukseen ja innovointiin.

Kommenttipuheenvuorossaan komissaari Moedas totesi tuottavuuden olevan EU:n suurin haaste. Avainsanoja tulevaisuudessa ovat huippulaatu, avoimuus ja vaikuttavuus. Komissaari mainosti myös juuri julkaistua Horisontti 2020 väliarviointiraporttia (Staff Working Document). H2020-ohjelma toimii tarkastelun perusteella hyvin. Parantamisen varaa on kuitenkin edelleen erityisesti uusia markkinoita luovan innovoinnin ja loppukäyttäjille suunnattujen innovaatioiden rahoittamisessa. Komissaari päätti puheenvuoronsa toteamukseen

siitä, että koko t&i-yhteisön on pystyttävä paremmin kertomaan saavutuksistaan suurelle yleisölle.

Muut asiat

Avaruus

16. a) Sentinel–2B:n kuvat

Neuvosto otti tiedoksi komission tiedotusasian Sentinel-2B –satelliitin lähettämistä kuvista.

Sentinel-2 B satelliitti lähetettiin avaruuteen 7.3.2017. Se on osa EU:n ja ESA:n yhteistä Kopernikus-ohjelmaa. Ohjelma kerää, käsittelee ja välittää luotettavaa informaatiota ympäristöön ja turvallisuuteen liittyviin palveluihin. Sentinel -satelliitit kuvaavat maapallon pintaa, sen metsiä, ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja luonnonilmiöitä. Kaikki niistä saatava data ja kuvat on tarkoitettu avoimeen käyttöön ja ne palvelevat mm. meriliikennettä, tietoliikennettä ja tuovat tietoa luonnosta ja säästä.

Tutkimus

b) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus: (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

- **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi unionin osallistumisesta useiden jäsenvaltioiden yhdessä käynnistämään Välimeren alueen tutkimus- ja innovaatiokumppanuuteen (PRIMA) (ensimmäinen käsittely)**

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajavaltion ilmoitusasian Välimeren alueen tutkimus- ja innovointikumppanuusohjelmasta PRIMA:sta, jota koskevat neuvottelut saadaan päätökseen lähiaikoina. PRIMAn tavoitteena on toteuttaa yhteinen ohjelma, jolla edistetään tutkimus- ja innovointivalmiuksia sekä kehitetään osaamista ja yhteisiä innovatiivisia ratkaisuja Välimeren alueen elintarviketuotantojärjestelmien sekä kestävän vesihuollon parantamiseksi.

c) Avoin tiede – tilannekatsaus

Neuvosto otti tiedoksi komission ilmoitusasian avoimesta tieteestä.

Komissaari Carlos Moedas kertoi Open Science Policy Platform (OSPP) asiantuntijaryhmän työstä, jonka komissio asetti toukokuussa 2016 avustamaan avoimen tieteen politiikan kehittämisessä ja toteutuksessa. Asiantuntijaryhmä on kokoontunut kolme kertaa. OSPP on tarkastellut avoimen tieteen pilvipalveluiden (European Open Science Cloud, EOSC) kehittämistä. Komissio järjestää 12.6. Brysselissä avoimen tieteen huippukokouksen, jossa pohditaan tämän pilvipalvelun kehittämistä. OSPP-asiantuntijaryhmä on myös tarkastellut avoimen julkaisutoiminnan edistämistä, jota tukevia indikaattoreita tulisi kehittää, jotta voidaan saavuttaa tavoite 100 % avoimuudesta vuoteen 2020 mennessä.

Neuvosto kuuli myös Saksan ja Alankomaiden valtuuskuntien lyhyet esittelyt yhteisestä GO FAIR-aloitteesta, jonka tarkoitus on edistää avointa tiedettä. Kansallisia ratkaisuja on jo olemassa paljon, joten näiden yhteen toimivuutta tulisi erityisesti edistää. GO FAIR on

kaikille avoin ruohonjuuritasolta ponnistava aloite, jonka toimintaan NL ja DE toivovat muiden maiden liittyvän.

d) Eurooppalainen spallaatiolähde

Neuvosto otti tiedoksi Ruotsin valtuuskunnan tiedotusasian Euroopan spallaatiolähteestä (ESS).

Eurooppalainen spallaatiolähde (European Spallation Source, ESS) on Lundiin Ruotsiin rakenteilla oleva neutronisäteilyä käyttävä tutkimuslaitos, jonka datakeskus sijoitetaan Tanskaan Kööpenhaminaan. Hankkeen on arvioitu valmistuvan vuonna 2025 ja sen kustannusarvio on noin 1,8 mrd euroa. Hankkeeseen osallistuu 15 Euroopan maata. Ruotsin ja Tanskan osuus hankkeen rahoituksesta on sen isäntämaina yhteensä 47,5 %. Lundissa sijaitsee lisäksi uusi MAX-IV -röntgentutkimuslaitos, joka on alallaan maailman suurin. Laitosten läheisyys luo synergiaetuja. ESS- hanke etenee hyvin. ESS:n arvioidut käyttökustannukset ovat 140 miljoonaa euroa vuodessa.

Avaruus ja tutkimus

e) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
= Viron valtuuskunnan tiedotusasia

Neuvosto otti tiedoksi Viron valtuuskunnan tiedotusasian Viron tulevasta puheenjohtajuuskauden ohjelmasta.

Avaruuspolitiikan pääteemana Virolla on päätelmät Kopernikus-ohjelman puolivälin tarkastelusta ja maahavainnoinnin tulevaisuuden näkymistä Euroopassa. Avaruusministerit kokoontuvat osana Kilpailukykyneuvostoa 1.12.2017. Korkean tason tapahtuma on Euroopan avaruusviikko, joka järjestetään 3.-9.11.2017 Tallinnassa. Osana avaruusviikkoa järjestetään epävirallinen EU-ESA –ministerikokous 7.11.2017 Tallinnassa, jonka pääteemana on maahavainnointi Euroopassa 2020-luvulla.

Tutkimuspolitiikan alueen pääteema on EU:n tutkimuksen ja innovaatioiden 8. puiteohjelman, Horisontti 2020, (2014-2020) väliarvioinnin tulosten tarkastelu ja johtopäätökset seuraavan eli 9. puiteohjelman (2021-) valmistelujen näkökulmasta. Teemasta laaditaan neuvoston päätelmät. Lisäksi keskustellaan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuudesta sekä tutkimus- ja innovaatioalan kumppanuushankkeista.

Epävirallinen Kilpailukykyneuvosto (Tutkimus) järjestetään 25.7.2017 Tallinnassa. Virallinen Kilpailukykyneuvosto (Tutkimus) järjestetään 1.12.2017 Brysselissä.

TYÖLOUNAS

Kilpailukykyneuvoston (Tutkimus) yhteydessä käytiin lounaskeskustelu Euroopan innovaationeuvostosta (European Innovation Council, EIC).

Komissaari Carlos Moedas totesi Euroopasta selvästi puuttuvan markkinoita luovat uudet innovaatiot. Vanhat keinot eivät enää riitä, on yritettävä jotain muuta. EIC:n pilottivaihe avataan H2020-ohjelman viimeisinä vuosina 2018-2020, jossa otetaan ensimmäiset askeleet myöhemmin perustettavan EIC:n suuntaan. Suunnitelmissa on hakijalähtöinen filosofia, tarkoitus ei ole ylhäältä käsin määrätä aiheita tai teemoja. Siiloajattelulle on saatava loppu. Tarvitaan ketteryyttä ja parempaa sääntelyä, ja DG RTD tekeekin vahvasti yhteistyötä ensimmäisen varapuheenjohtajan Frans Timmermansin kanssa. Komissio pohtii miten saadaan nopeasti poistettua innovointia estäviä tai hidastavaa sääntelyä.

Keskustelussa jäsenvaltiot antoivat paljon kannatusta komission ajatuksille ja esittävät toiveen joustavuudesta, yksinkertaistamisesta ja hakuprosessin nopeuttamisesta. EIC:n tulee kattaa sekä teknologiset että sosiaaliset innovaatiot. Myös sääntelyn esteisiin toivottiin puututtavan.

Suomen edustajat
Valtiosihteeri Samuli Virtanen virkamieskuntineen

Asiakirjat
Asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	avaruus, kilpailukyky, kilpailukykyneuvosto, kuluttajat, sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus, tekijänoikeus
Hoitaa	**LVM, OKM, OM, TEM, UM**
Tiedoksi	EUE, MMM, PLM, SM, STM, TRAFI, TULLI, VM, VNK, VTV, YM